

Εικαστικό οδοιπορικό στον Όλυμπο.

Προσέγγιση στη χαρακτηριστική της Ρένας Ανούση-Ηλία

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η χαρακτηριστική είναι τέχνη απαιτητική. Ο χαρακτήρας εκτός από την καλλιτεχνική ευαισθησία και την έμπνευση πρέπει να διαθέτει γνώσεις, τεχνική κατάρτιση, δεξιοτεχνία και ευρηματικότητα. Αυτές οι αρετές δεν λείπουν από τους Έλληνες χαρακτές που έχουν αναδείξει τη χαρακτηριστική σε υψηλής αισθητικής εικαστική έκφραση. Εμπνευσμένη και ευρηματική δημιουργός η Ρένα Ανούση-Ηλία έχει πολλαπλά καταδείξει με το ευρύ και πολύμορφο έργο της ότι όχι μόνο κατέχει τις απαραίτητες αρετές αλλά κατορθώνει να τις εκφράζει πολύτροπα και πειστικά. Η χαρακτηριστική της, σε αγαστή συμπόρευση ή και συνεργασία με τη ζωγραφική, οδηγεί σε συνθέσεις έργων (προσωπογραφίες, τοπία, ρωπογραφικά θέματα) που διακρίνονται για το αισθητικό αποτέλεσμα και για τον εσωτερικό δυναμισμό τους. Σε τέτοιο υπόβαθρο εδράζεται και η σειρά των έργων που έχουν ως θέμα το οδοιπορικό στον Όλυμπο. Στη σειρά περιλαμβάνονται τέσσερις ξυλογραφίες και τριάντα χαλκογραφίες δουλεμένες με την τεχνική της ξηρής χάραξης (*pointe sèche*). Το ίδιο το θέμα, ο Όλυμπος, ενέχει τις διαστάσεις του μυθικού και η χαρακτηριστική, σε κάθε έργο, χειρίζεται το θέμα αυτό με σεβασμό προς τη φύση και την ουσία του αποφεύγοντας ενδεχόμενες ροπές εικονογραφικής σχολαστικότητας ή απλουστευτικής εκκοσμίκευσης. Λιτές αλλά λογικά και έντεχνα χαραγμένες γραμμές στους γήινους κεραμόχρωμους τόνους προσδιορίζουν με εκφραστική πλαστικότητα τους όγκους και τις καμπυλότητες του εδάφους, τις κυρτές πλαγιές και τις κοιλάτες, τα βραχώδη απόκρημνα κορφοβούνια, τις δασωμένες ρεματιές. Με υπολογισμένη εξαίρεση χάραξης αποδίδονται σοφά οι χιονοσκεπαστες εκτάσεις και οι σκληρές επιφάνειες των γυμνών βράχων επιτυγχάνοντας τη μετουσίωση του άγραφου, του κενού, σε υλική υπόσταση. Τα επιβλητικά ορεινά τοπία προβάλλουν στον διαυγή ή νεφοστόλιστο ουρανό δυναμικά και μεγαλειώδη, ισχυρά αλλά όχι απειλητικά. Μέσα στο υποβλητικό κλίμα αποβαίνουν δείκτες ανάτασης. Με τον ίδιο λιτό τρόπο χάραξης αποδίδονται οι ρωγμές των βράχων, οι σχισμές που επέφεραν στην ορεινή μάζα οι παγωμένες θύελλες διαπλάθοντας αχειροποίητες γιγάντιες μορφές, προκλήσεις στον νου του θεατή των έργων. Τα ορατά, πραγματικά τοπία, προσδιοριζόμενα μέσα στον αισθητό χρόνο διατηρούν και εκφέρουν την ουσία της διαχρονικότητας. Τα χαρακτηριστικά ενισχύονται με τη λογική και ελεγχόμενη προσθήκη χρώματος. Με γνώση της υφής του υλικού η χαρακτηριστική χρησιμοποιεί έγχρωμα μελάνια (εκολίνες) για να προσδώσει ζωγραφικότητα στη χαρακτηριστική δημιουργία. Είναι μια πολλαπλά δοκιμασμένη από

τη Ρένα Ανούση-Ηλία μέθοδος με ευτυχή αποτελέσματα. Με αυτόν τον τρόπο τα έργα εκτρέπονται από την πολλαπλότητα, ιδιότητα του χαρακτηριστικού, στη μοναδικότητα του ζωγραφικού έργου. Οι χρωματικές επεμβάσεις, χωρίς να δυναστεύουν το χαρακτηριστικό έργο, το χαροποιούν προσδίδοντας νύξεις από γαλάζιες ανταύγειες στον λευκό μανδύα του χιονιού ή προαναγγέλλοντας την ημέρα με τους ρόδιους ορίζοντες του ουρανού ή το κιτρινόχρυσο φως του ήλιου. Με ανάλογο τρόπο το χρώμα διαφοροποιεί και τονίζει με συνδιαλλαγή τις φωτεινές και σκιερές πλαγιές στις βουνίσιες ρεματιές και τις ορεινές εκτάσεις απέναντι στον μελίχιο ή αυστηρό ουρανό. Οι θερμοί κεραμόχρωμοι τόνοι συνομιλούν αβίαστα με τους ψυχρούς τόνους του γαλάζιου ή του φαιού, ενώ συμπορεύονται με τις χρωματικές προσμίξεις του κίτρινου ή του ρόδιου. Έμπειρη χαράκτρια η Ρένα Ανούση-Ηλία γνωρίζει καλά τον χειρισμό των εργαλείων της αλλά και τη συμπεριφορά των υλικών που χρησιμοποιεί. Και είναι εξίσου σπουδαίο ότι έχει ολοκληρωμένη αντίληψη της δυναμικής του σχεδίου και της χάραξης. Καθαρό και σαφές σχέδιο, ήρεμη απόδοση στιβαρών γραμμών, διαυγής εικόνα απαλλαγμένη από πληθωρικά στοιχεία συνθέτουν ευφρόσυνες εικόνες που ελκύουν το ενδιαφέρον και προσφέρουν αισθητική ικανοποίηση μεταγγίζοντας στον θεατή τις ευαισθησίες, τα συναισθήματα και τα οράματα της δημιουργού χαράκτριας.

Νίκος Μοσχονάς
Ιστορικός και κριτικός τέχνης